

MANIPULACYJNE MECHANIZMY W MARKETINGU CYFROWYM

ANALIZA RZECZYWISTYCH PRZYKŁADÓW
DARK PATTERNS

► DARK PATTERNS

to techniki projektowania interfejsów użytkownika, które w sposób celowy manipulują procesem podejmowania decyzji. Ich głównym zadaniem jest zmuszenie konsumenta do wykonania działań, które przynoszą korzyść finansową firmie, często kosztem interesu użytkownika.

► CEL

Niniejszy dokument stanowi analizę 10 rzeczywistych przykładów manipulacji zidentyfikowanych na popularnych platformach e-commerce oraz w mediach społecznościowych. Katalog ma na celu udokumentowanie konkretnych mechanizmów, które ograniczają transparentność i swobodę wyboru w sieci.

UNIWERSYTET VIZJA

PROJEKTY SPOŁECZNE

STUDENTÓW
UNIWERSYTETU VIZJA

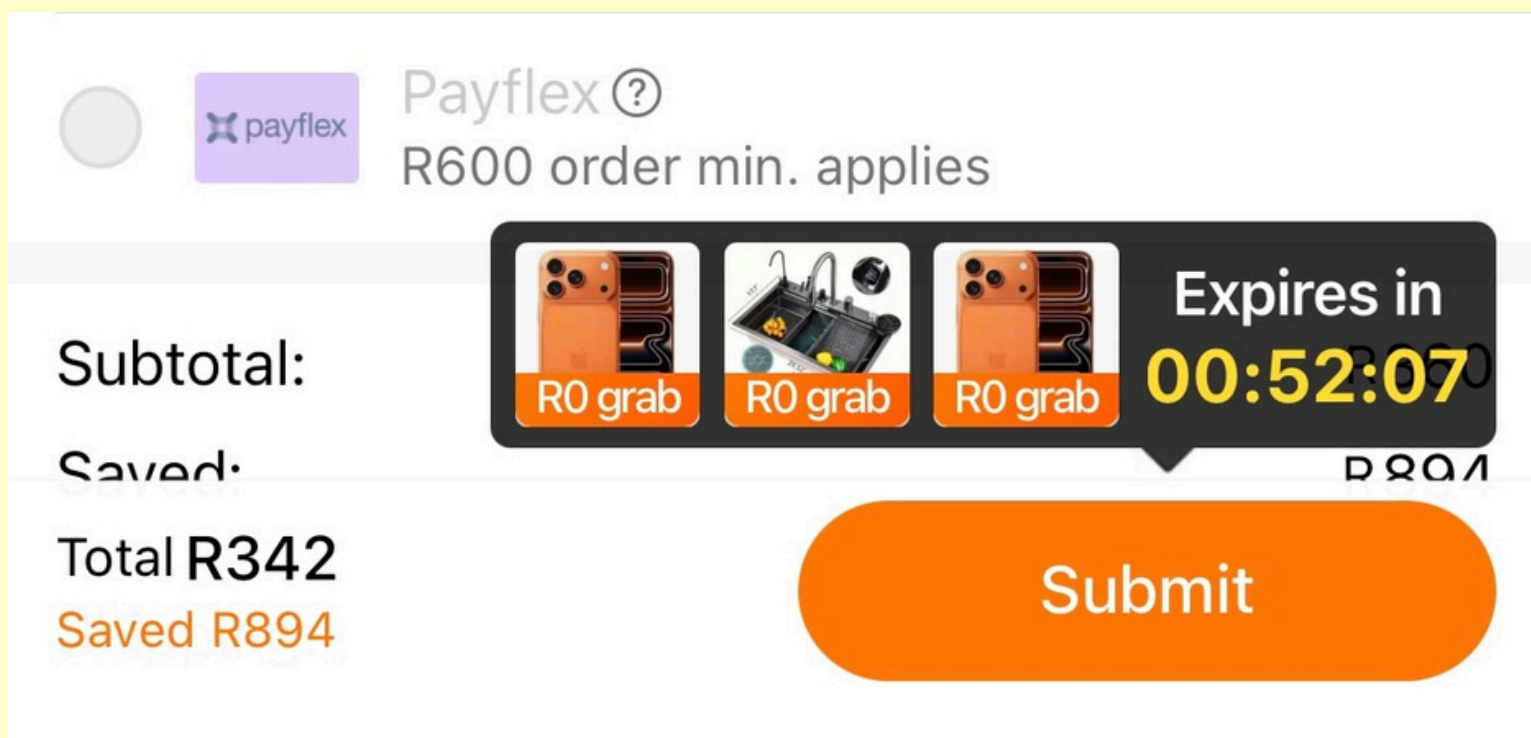
COUNTDOWN TIMERS

▶ DEFINICJA

Wykorzystywanie liczników odliczających czas do zakończenia oferty lub komunikatów o niskiej dostępności towaru (sztuczny deficyt). Celem jest wywołanie u użytkownika silnego stresu i strachu przed utratą okazji, co zmusza do podjęcia natychmiastowej decyzji o zakupie bez spokojnej analizy.

🎯 PLATFORMA: TEMU

Mechanizm wykorzystuje psychologię awersji do straty — licznik czasu wywołuje stres i blokuje racjonalne myślenie, zmuszając użytkownika do natychmiastowego zatwierdzenia zakupu. Głównym zagrożeniem jest kupowanie zbędnych produktów pod wpływem impulsu oraz podejmowanie nieprzemyślanych decyzji finansowych, których konsument mógłby uniknąć po dłuższym zastanowieniu.

The screenshot shows a checkout interface for Payflex. At the top, there is a Payflex logo and a note: "Payflex? R600 order min. applies". Below this, a dark grey banner features three product thumbnails (two smartphones and one kitchen sink) with the text "R0 grab" under each. To the right of the banner, a large yellow countdown timer displays "Expires in 00:52:07". On the left side of the checkout area, the text reads: "Subtotal:", "Saved:", "Total R342", and "Saved R894". At the bottom right, there is a prominent orange "Submit" button.

COUNTDOWN TIMERS

PLATFORMA: BOOKING.COM

Wykorzystuje efekt niedoboru poprzez wyświetlanie czerwonego komunikatu o „ostatnim dostępnym pokoju”. Tworzy to iluzję walki o ograniczone zasoby i zmusza do szybkiej rezerwacji. Niebezpieczeństwo polega na przepłacaniu za ofertę z obawy przed brakiem alternatyw oraz pominięciu dokładnej analizy regulaminu lub lokalizacji obiektu pod presją czasu.

Hotel de L'Empereur by Malone
★★★★
Zarządzane przez gospodarza profesjonalnego
8,8 Fantastyczny · 1 145 opinii
📍 7. dzielnica, Paryż · 3,1 km od centrum

- ✓ **Bezpłatne odwołanie**
- ✓ **Przedpłata nie jest wymagana**
– zapłać w obiekcie

Cena za 2 noce: **1 755 zł**
Zawiera opłaty i podatki
Już tylko 1 w tej cenie

[Zobacz dostępność](#)

REKOMENDACJE

Aby uniknąć manipulacji czasem i dostępnością, należy przede wszystkim odświeżyć stronę lub sprawdzić ofertę w trybie incognito — często liczniki resetują się, co demaskuje ich sztuczny charakter. Warto również zastosować zasadę „5 minut”: opuszczenie strony na chwilę pozwala emocjom opaść i przywraca zdolność do racjonalnej oceny, czy dany produkt lub usługa są nam faktycznie potrzebne.

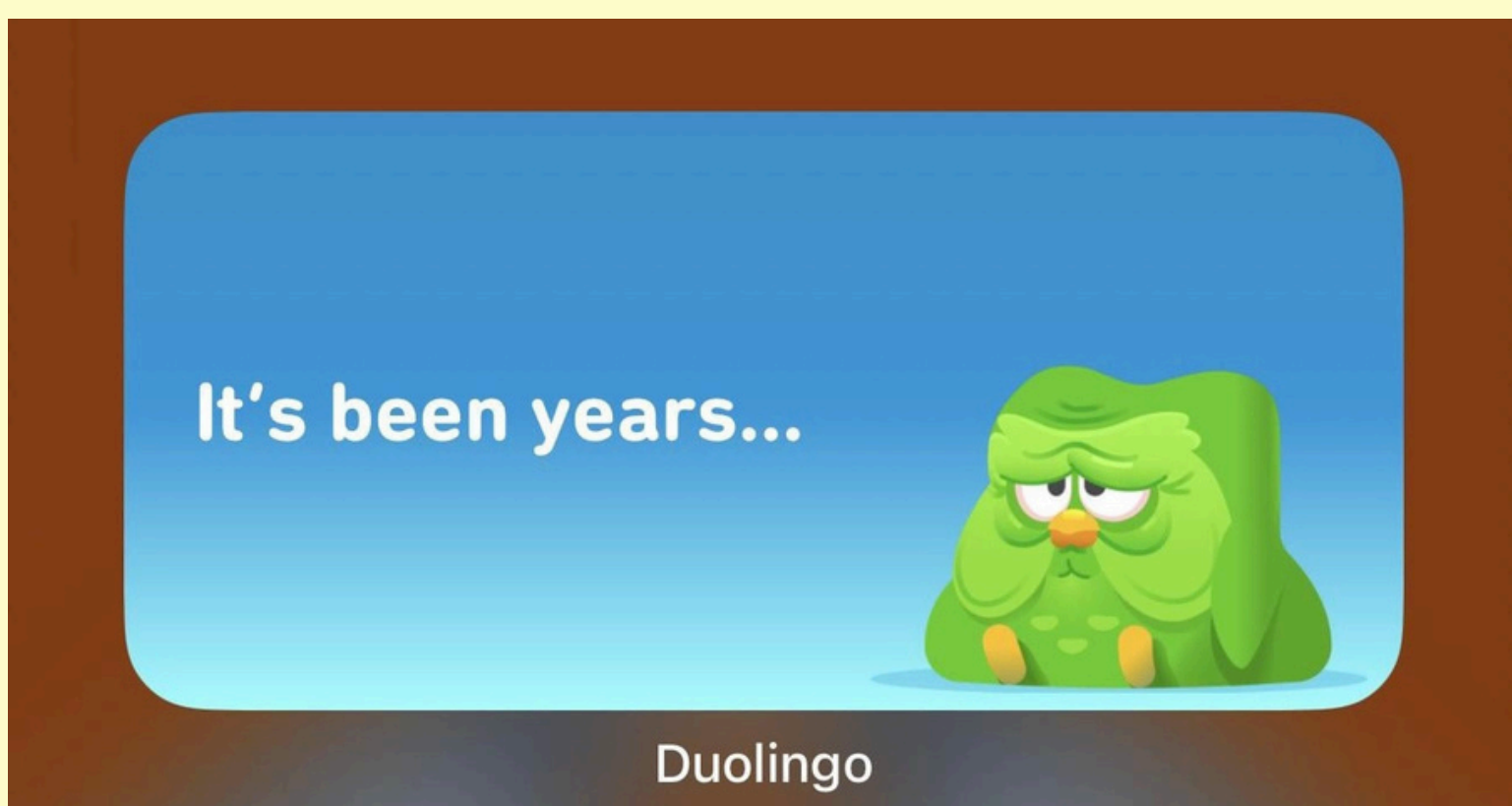
CONFIRMESHAMING

▶ DEFINICJA

Technika manipulacyjna polegająca na sformułowaniu opcji rezygnacji w taki sposób, aby użytkownik poczuł się winny, zawstydzony lub oceniony przez system. Wykorzystuje błędy poznawcze, w których odmowa jest przedstawiana jako irracjonalny lub zły wybór.

PLATFORMA: DUOLINGO

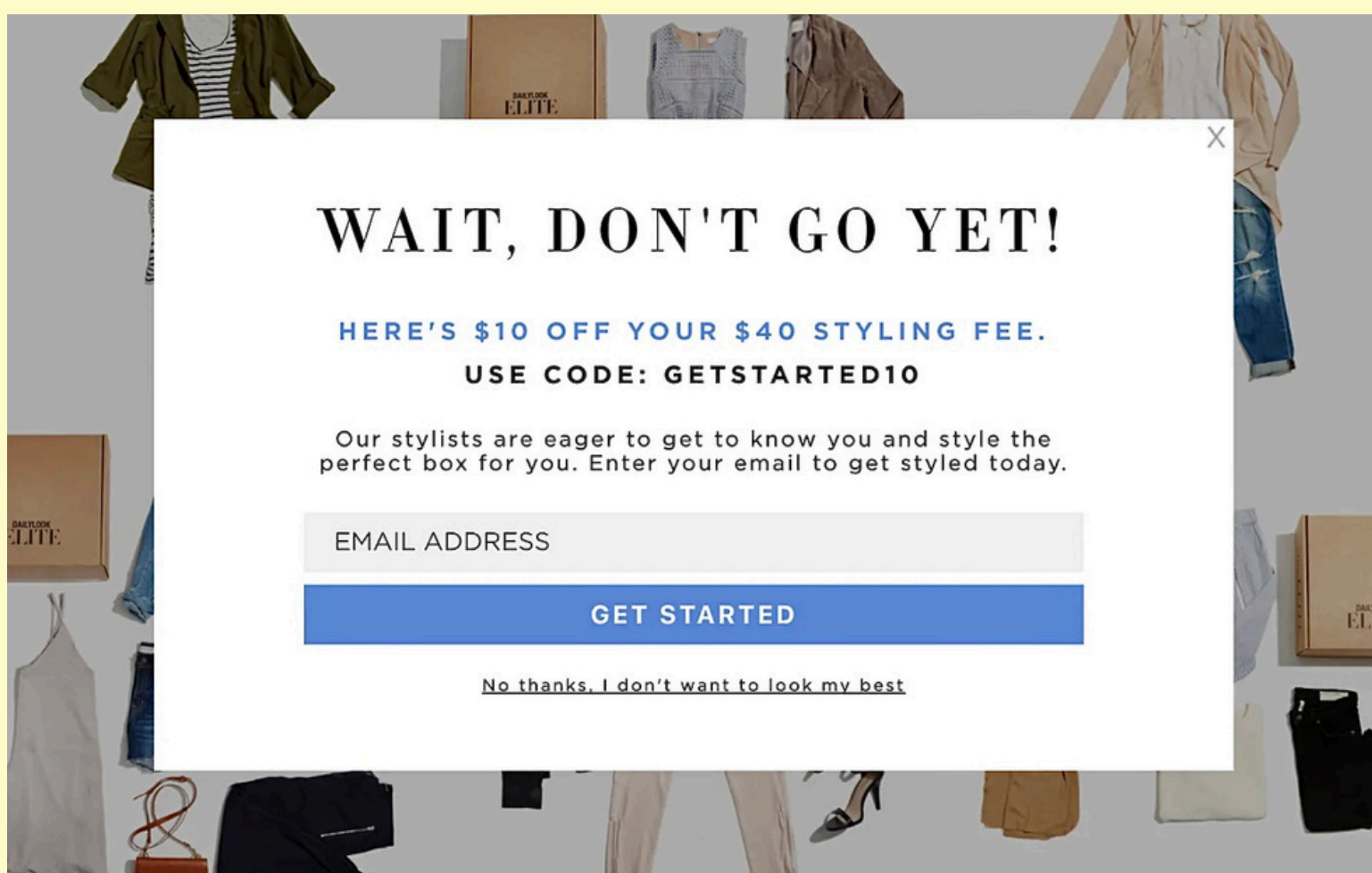
Aplikacja wykorzystuje postarzały, zaniedbany wizerunek maskotki (sowa Duo wygląda na porzuconą i zniszczoną przez czas) oraz emocjonalny komunikat „It's been years...”, aby wywołać u użytkownika wyrzuty sumienia i silne poczucie porzucenia nauki. Niebezpieczeństwo polega na manipulacji emocjonalnej, która zmusza do korzystania z usługi nie z chęci rozwoju, lecz z chęci uniknięcia negatywnych emocji, co prowadzi do niezdrowego przywiązania do aplikacji.

CONFIRMSHAMING

PLATFORMA: DAILYLOOK

W oknie z ofertą stylizacji przycisk odmowy zawiera tekst: „No thanks, I don't want to look my best” (Nie dziękuję, nie chcę wyglądać najlepiej). Mechanizm ten bezpośrednio ośmiesza użytkownika za podjęcie racjonalnej decyzji o niekupowaniu usługi. Zagrożeniem jest skłonienie klienta do zakupu pod wpływem chwilowego poczucia niższości lub chęci zaprzeczenia sugestii, że nie dba o swój wygląd.

REKOMENDACJE

Aby uniknąć manipulacji poczuciem winy, należy przede wszystkim traktować tekst na przycisku odmowy jako czysto manipulacyjny skrypt, a nie realną ocenę naszych intencji. Warto ignorować emocjonalne nagłówki, szukać neutralnego wyjścia i pamiętać, że odmowa zakupu lub subskrypcji jest naszym pełnym prawem.

HIDDEN COSTS

DEFINICJA

Technika polegająca na ukrywaniu dodatkowych opłat i prowizji aż do ostatniego etapu transakcji. Użytkownik widzi atrakcyjną cenę początkową, która w momencie płatności drastycznie wzrasta o obowiązkowe koszty serwisowe, administracyjne czy operacyjne.

PLATFORMA: UBEREATS

Na etapie wyboru potrawy użytkownik widzi jedynie cenę dania. Dopiero w podsumowaniu zamówienia cena wzrasta prawie dwukrotnie przez doliczenie opłat za „małe zamówienie”, serwis oraz dostawę. Zagrożeniem jest wprowadzenie konsumenta w błąd co do rzeczywistych kosztów usługi oraz manipulowanie decyzją zakupową poprzez mechanizm „zaangażowania” – skoro użytkownik poświęcił czas na wybór jedzenia, jest bardziej skłonny zaakceptować zawyżoną cenę na końcu.

Subtotal	PLN 9.50
Fees ⓘ	
Small order	PLN 3.99
Service	PLN 1.99
Delivery	PLN 1.99
Total	PLN 17.47

HIDDEN COSTS

PLATFORMA: GLOVO

Glovo stosuje identyczny schemat, gdzie produkt o wartości 9.50 PLN ostatecznie kosztuje 20.47 PLN. Szczególnie manipulacyjny jest punkt „Fees”, który często wymaga kliknięcia w ikonę informacji, aby zrozumieć, co się pod nim kryje. Niebezpieczeństwo polega na braku transparentności cenowej – użytkownik jest przyciągany niską ceną jednostkową produktu, podczas gdy realna marża platformy jest ukryta i prezentowana dopiero tuż przed autoryzacją płatności.

Products	9,50 zł
Delivery	2,99 zł
Fees ⓘ	7,98 zł
Total to pay	20,47 zł

REKOMENDACJE

Najlepszą metodą ochrony przed ukrytymi kosztami jest sprawdzanie podsumowania koszyka jeszcze przed podpięciem karty lub wyborem metody płatności. Warto zwracać uwagę na ikony informacji, aby zrozumieć strukturę narzutu. W przypadku małych zamówień warto rozważyć dodanie do koszyka drobnego produktu, który może wyeliminować „opłatę za małe zamówienie”, czyniąc transakcję bardziej opłacalną.

SNEAK INTO BASKET

▶ DEFINICJA

Technika polegająca na dodawaniu dodatkowych produktów lub usług do koszyka użytkownika bez jego wyraźnej zgody. Często dzieje się to poprzez domyślne zaznaczenie opcji lub automatyczne ustawienie najdroższych wariantów subskrypcji, których użytkownik nie wybrał samodzielnie.

PLATFORMA: GODADDY

Podczas rejestracji domeny system automatycznie ustawia okres subskrypcji na 3 lata zamiast standardowego roku oraz domyślnie włącza płatną „Pełną ochronę domeny”. Zagrożeniem jest nieświadome zobowiązanie się do długoterminowej, kosztownej usługi oraz zapłata za dodatki, których użytkownik nie potrzebuje. Manipulacja ta wykorzystuje nieuwagę klienta, prowadząc do znacznie wyższego rachunku końcowego, niż sugerowała cena początkowa.

IM WIĘCEJ NAZW DOMEN POSIADASZ, TYM LEPIEJ CHRONIONA
JEST TWOJA MARKA

Rejestracja domeny .COM

218,90 zł
~~326,69 zł~~
32% zniżki

Odnowienie marzec 2029 za 326,69 zł

Pełna ochrona domeny
za 3,25 zł/mies.

117,01 zł
~~177,00 zł~~
33% zniżki

ZALECANE

W KAŻDYM MIESIĄCU WYBIERANE
PRZEZ 225 000 KLIENTÓW

SNEAK INTO BASKET

PLATFORMA: ROUNDHOUSE

W trakcie finalizacji zakupu biletu, do podsumowania płatności automatycznie doliczana jest darowizna charytatywna. Choć kwota wydaje się mała, mechanizm ten narusza prawo do świadomego wyboru – produkt zostaje „podrzucony” do koszyka bez interakcji ze strony klienta. Niebezpieczeństwo polega na braku transparentności finansowej i wykorzystywaniu błędu przeoczenia, aby zwiększyć zysk platformy lub jej partnerów pod pretekstem działalności dobroczynnej.

Support our work

We rely on donations from people like you to provide pastoral support and creative opportunities for young people.

£25   £10   £4

CUSTOM

Enter a custom amount

1

ADD TO BASKET →

REKOMENDACJE

Przed kliknięciem przycisku „Zapłać” należy zawsze dokładnie zweryfikować listę przedmiotów w koszyku. Kluczowe jest zwracanie uwagi na wszelkie włączone suwaki oraz zaznaczone pola, których sami nie kliknęliśmy.

ROACH MOTEL

▶ DEFINICJA

Technika projektowania interfejsu, która sprawia, że wejście w daną sytuację jest niezwykle proste, ale wyjście z niej jest celowo utrudnione i zagmatwane.

PLATFORMA: INSTAGRAM

Opcja usunięcia konta na Instagramie nie znajduje się w widocznym miejscu w profilu. Użytkownik musi przejść przez wiele poziomów menu. Zagrożeniem jest zniechęcenie użytkownika do odejścia z platformy poprzez celowe budowanie labiryntu ustawień. Powoduje to, że osoby chcące chronić swoją prywatność lub ograniczyć czas przed ekranem, pozostają „uwięzione” w serwisie wbrew swojej woli.

Your Instagram account info will be deleted

Instagram
Created: March 19, 2024

Your profile information will be deleted

 followers
Last added: December 28, 2025

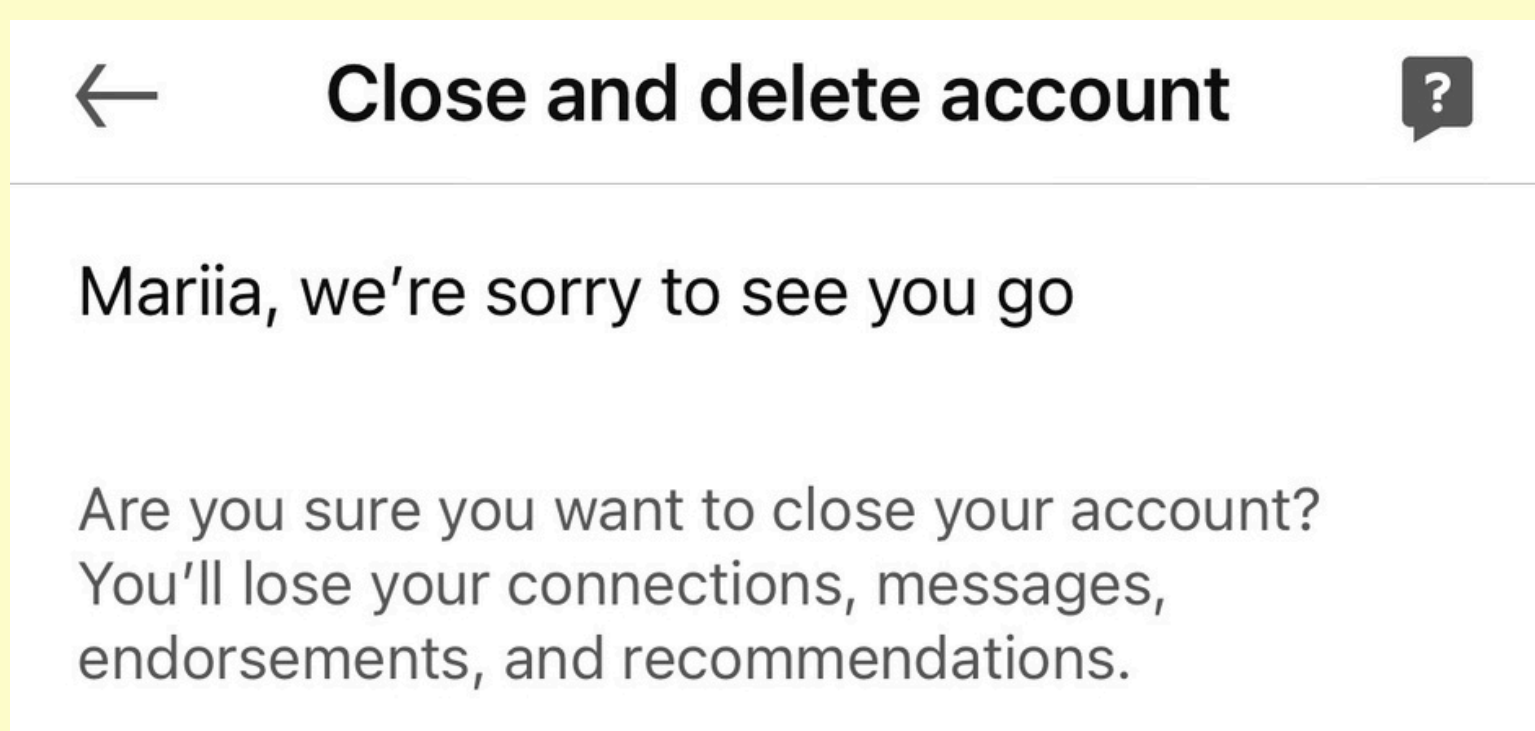
Continue

ROACH MOTEL

PLATFORMA: LINKEDIN

Na ekranie zamykania konta system wyświetla listę cennych zasobów, takich jak kontakty, rekomendacje i wiadomości, które użytkownik bezpowrotnie „straci”. Celem jest wywołanie lęku i poczucia straty w ostatnim momencie przed podjęciem decyzji. Zagrożeniem jest manipulacja emocjonalna, która powstrzymuje przed usunięciem konta, czyniąc proces rezygnacji trudnym i stresującym.

REKOMENDACJE

Najskuteczniejszym sposobem na wyjście z takiej pułapki jest skorzystanie z wewnętrznej wyszukiwarki w centrum pomocy serwisu i wpisanie bezpośrednio hasła „usuń konto”. Jeśli przycisk rezygnacji jest ukryty, warto skontaktować się z obsługą klienta poprzez czat lub e-mail. W ostateczności można zablokować automatyczne płatności cykliczne bezpośrednio w aplikacji swojego banku, co skutecznie odetnie serwis od Twoich środków.

MANIPULATIVE MECHANISMS IN DIGITAL MARKETING

ANALYSIS OF REAL-LIFE DARK PATTERNS
EXAMPLES

▶ **DARK PATTERNS**

are user interface design techniques that intentionally manipulate the decision-making process. Their primary goal is to force consumers to take actions that benefit the company financially, often at the user's expense.

▶ **GOAL**

This document presents an analysis of 10 real-life examples of manipulation identified on popular e-commerce and social media platforms. This catalog aims to document specific mechanisms that limit transparency and freedom of choice online.

UNIWERSYTET VIZJA

PROJEKTY SPOŁECZNE

STUDENTÓW
UNIWERSYTETU VIZJA

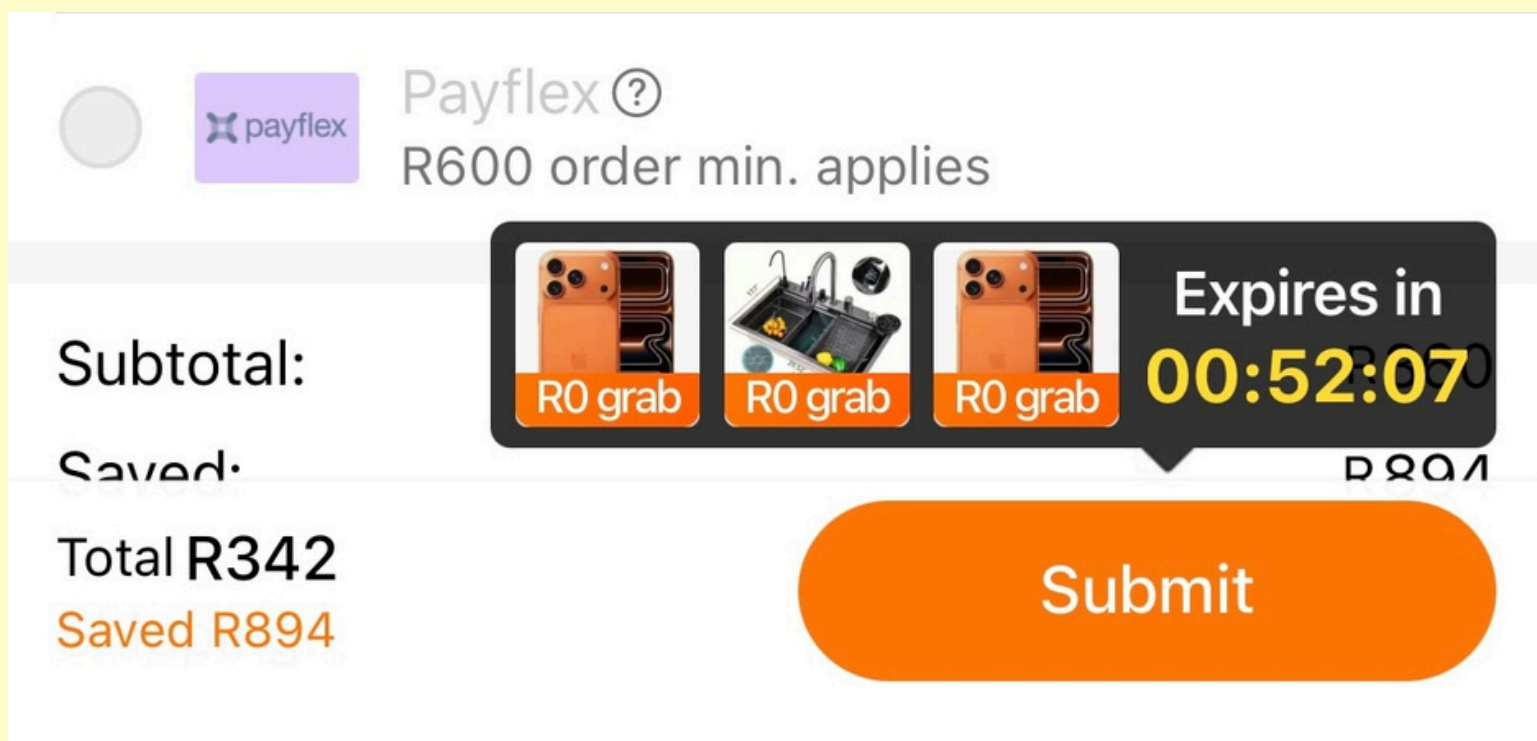
COUNTDOWN TIMERS

► DEFINITION

The use of timers counting down to the end of an offer or messages about low product availability (artificial scarcity). The goal is to induce strong stress and fear of missing out (FOMO) in the user, forcing an immediate purchase decision without calm analysis.

PLATFORM: TEMU

The mechanism leverages the psychology of loss aversion — the timer induces stress and blocks rational thinking, forcing the user to authorize the purchase immediately. The main risk involves impulsive buying of unnecessary products and making rash financial decisions that the consumer could have avoided upon further reflection.

The screenshot shows a checkout interface with a purple 'payflex' logo and the text 'Payflex ? R600 order min. applies'. Below this, there are three product thumbnails labeled 'RO grab'. A large orange 'Submit' button is at the bottom right. A dark overlay with a white border contains the text 'Expires in 00:52:07' in yellow and white. The checkout summary on the left shows 'Subtotal:', 'Saved:', 'Total R342', and 'Saved R894'.

COUNTDOWN TIMERS

PLATFORM: BOOKING.COM

Utilizes the scarcity effect by displaying a red "last room available" message. This creates an illusion of competition for limited resources and forces a quick reservation. The danger lies in overpaying for an offer due to fear of missing out on alternatives, as well as skipping a thorough review of the terms and conditions or the property's location under time pressure.

Hotel de L'Empereur by Malone
★★★★
Zarządzane przez gospodarza profesjonalnego
8,8 Fantastyczny · 1 145 opinii
📍 7. dzielnica, Paryż · 3,1 km od centrum

- ✓ **Bezpłatne odwołanie**
- ✓ **Przedpłata nie jest wymagana**
– zapłać w obiekcie

Cena za 2 noce: **1 755 zł**
Zawiera opłaty i podatki
Już tylko 1 w tej cenie

[Zobacz dostępność](#)

RECOMMENDATIONS

To avoid manipulation regarding time and availability, you should first refresh the page or check the offer in incognito mode — timers often reset, exposing their artificial nature. It is also worth applying the "5-minute rule": leaving the page for a moment allows emotions to subside and restores the ability to rationally assess whether the product or service is actually needed.

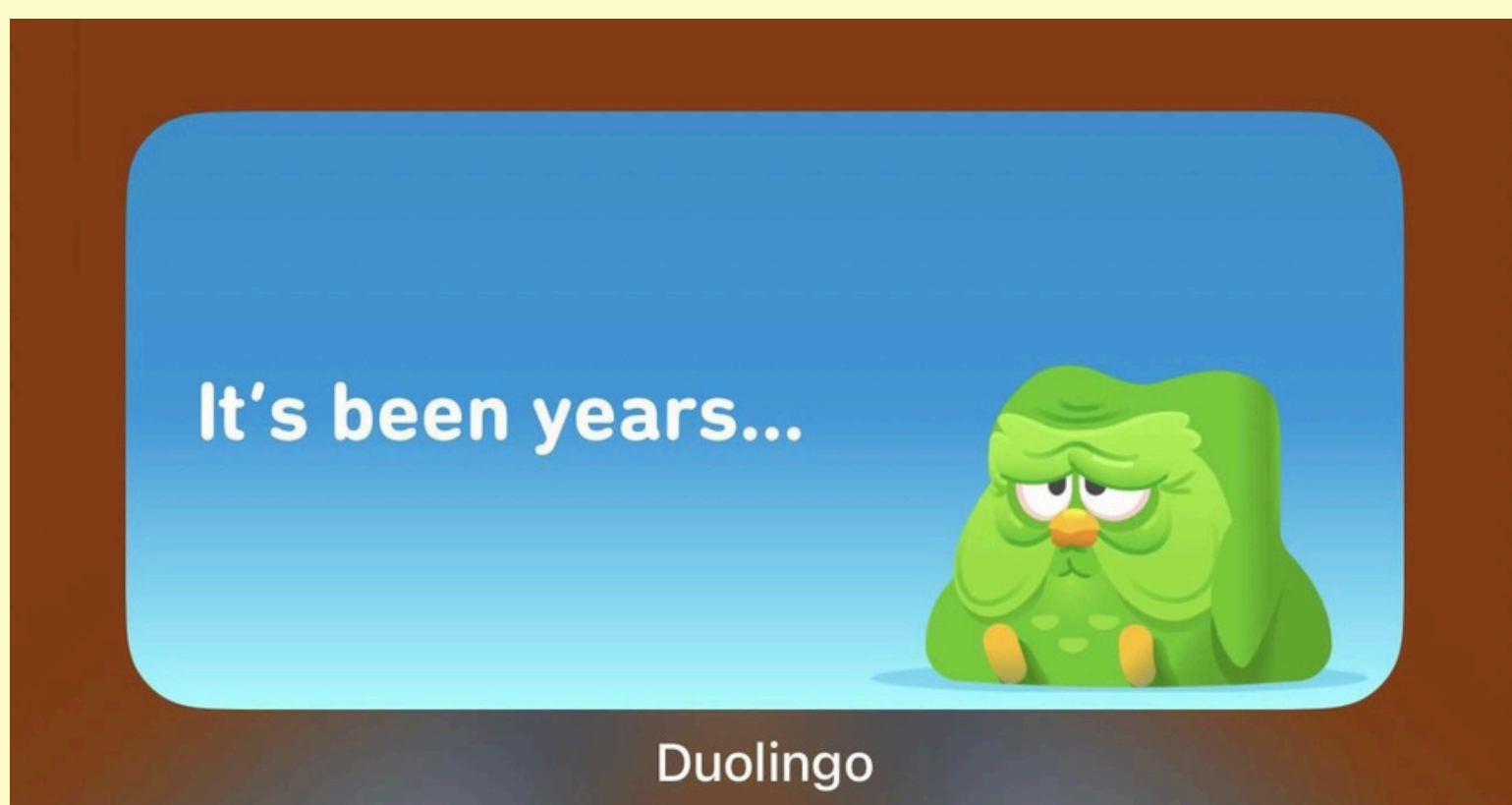
CONFIRMSHAMING

► DEFINITION

A manipulative technique that involves phrasing the opt-out option in such a way that the user feels guilty, ashamed, or judged by the system. It exploits cognitive biases where refusal is presented as an irrational or poor choice.

PLATFORM: DUOLINGO

The app uses an aged, neglected image of its mascot (Duo the owl looks abandoned and weathered by time) along with the emotional message "It's been years..." to trigger guilt and a strong sense of abandoning one's studies in the user. The danger lies in the emotional manipulation that forces service usage not out of a desire for self-improvement, but to avoid negative emotions, leading to an unhealthy attachment to the app.

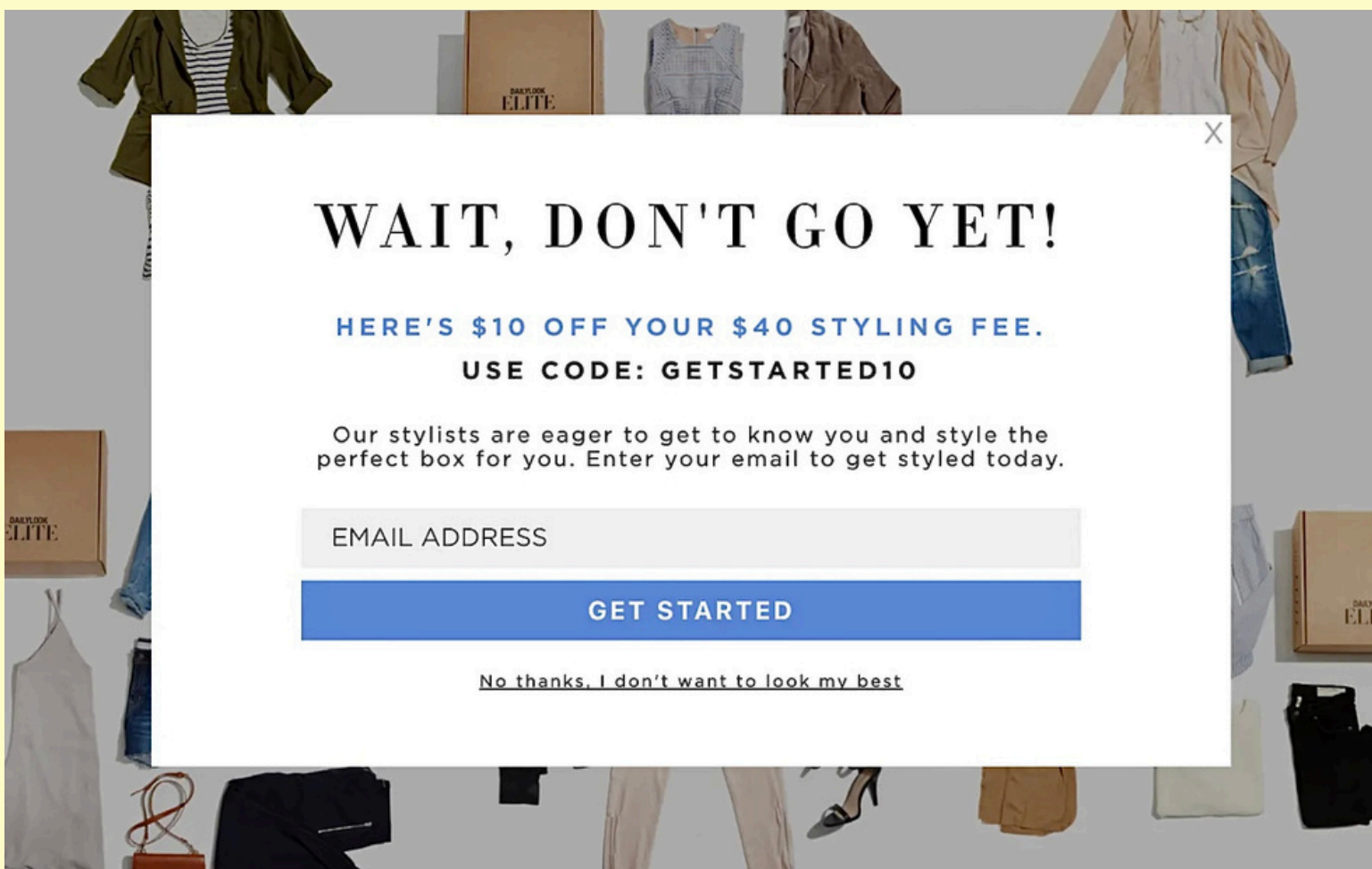

CONFIRMSHAMING

PLATFORM: DAILYLOOK

In the styling offer window, the opt-out button contains the text: "No thanks, I don't want to look my best." This mechanism directly ridicules the user for making a rational decision not to purchase the service. The risk is inducing the customer to buy under the influence of a temporary feeling of inferiority or a desire to refute the suggestion that they do not care about their appearance.

RECOMMENDATIONS

To avoid guilt-based manipulation, you should primarily treat the text on the opt-out button as a purely manipulative script rather than a real assessment of your intentions. It is advisable to ignore emotional headlines, look for a neutral exit, and remember that refusing a purchase or subscription is your absolute right.

HIDDEN COSTS

► DEFINITION

A technique involving the concealment of additional fees and commissions until the final stage of the transaction. The user sees an attractive initial price, which increases drastically at the moment of payment due to mandatory service, administrative, or operational costs.

PLATFORM: UBER EATS

At the dish selection stage, the user sees only the price of the meal. It is only in the order summary that the price increases nearly twofold due to the addition of "small order" fees, service, and delivery. The danger lies in misleading the consumer regarding the actual costs of the service and manipulating the purchasing decision through the "commitment" mechanism — since the user has already dedicated time to choosing their food, they are more likely to accept the inflated final price.

Subtotal	PLN 9.50
Fees ⓘ	
Small order	PLN 3.99
Service	PLN 1.99
Delivery	PLN 1.99
Total	PLN 17.47

HIDDEN COSTS

PLATFORM: GLOVO

Glovo applies an identical scheme, where a product valued at 9.50 PLN eventually costs 20.47 PLN. The "Fees" section is particularly manipulative, as it often requires clicking an information icon to understand what is hidden beneath it. The danger lies in the lack of price transparency — the user is attracted by a low unit price, while the platform's real margin is concealed and presented only moments before payment authorization.

Products	9,50 zł
Delivery	2,99 zł
Fees ⓘ	7,98 zł
Total to pay	20,47 zł

RECOMMENDATIONS

The best method of protection against hidden costs is to check the cart summary before binding a card or selecting a payment method. It is important to pay attention to information icons to understand the markup structure. In the case of small orders, consider adding a minor item to your cart; this can often eliminate the "small order fee," making the overall transaction more cost-effective.

SNEAK INTO BASKET

► DEFINITION

A technique involving the addition of extra products or services to a user's basket without their explicit consent. This often occurs through default selection of options or the automatic setting of the most expensive subscription variants that the user did not choose themselves.

PLATFORM: GODADDY

During domain registration, the system automatically sets the subscription period to 3 years instead of the standard single year and enables paid "Full Domain Protection" by default. The risk is an unconscious commitment to a long-term, costly service and paying for add-ons that the user does not need. This manipulation exploits customer inattention, leading to a final bill significantly higher than the initial price suggested.

IM WIĘCEJ NAZW DOMEN POSIADASZ, TYM LEPIEJ CHRONIONA
JEST TWOJA MARKA

Rejestracja domeny .COM

▼

218,90 zł
~~326,69 zł~~
32% zniżki

Odnowienie marzec 2029 za 326,69 zł

Pełna ochrona domeny
za 3,25 zł/mies.

117,01 zł
~~177,00 zł~~
33% zniżki

ZALECANE
W KAŻDYM MIESIĄCU WYBIERANE
PRZEZ 225 000 KLIENTÓW

SNEAK INTO BASKET

PLATFORM: ROUNDHOUSE

During the ticket purchase finalization, a charitable donation is automatically added to the payment summary. Although the amount seems small, this mechanism violates the right to an informed choice — a product is "slipped" into the basket without any interaction from the customer. The danger lies in the lack of financial transparency and the exploitation of oversight errors to increase the platform's or its partners' profits under the pretext of charitable activity.

Support our work

We rely on donations from people like you to provide pastoral support and creative opportunities for young people.

£25   £10   £4

CUSTOM

Enter a custom amount

1

ADD TO BASKET →

RECOMMENDATIONS

Before clicking the "Pay" button, you should always carefully verify the list of items in your basket. It is crucial to pay attention to any enabled toggles and checked boxes that you did not click yourself.

ROACH MOTEL

▶ DEFINITION

An interface design technique that makes entering a given situation extremely easy, but makes exiting it intentionally difficult and convoluted.

PLATFORM: INSTAGRAM

The option to delete an Instagram account is not located in a visible place on the profile. The user must navigate through multiple menu levels. The danger lies in discouraging the user from leaving the platform by intentionally building a labyrinth of settings. This causes individuals who want to protect their privacy or limit screen time to remain "trapped" in the service against their will.

Your Instagram account info will be deleted

Instagram
Created: March 19, 2024

Your profile information will be deleted

 followers
Last added: December 28, 2025

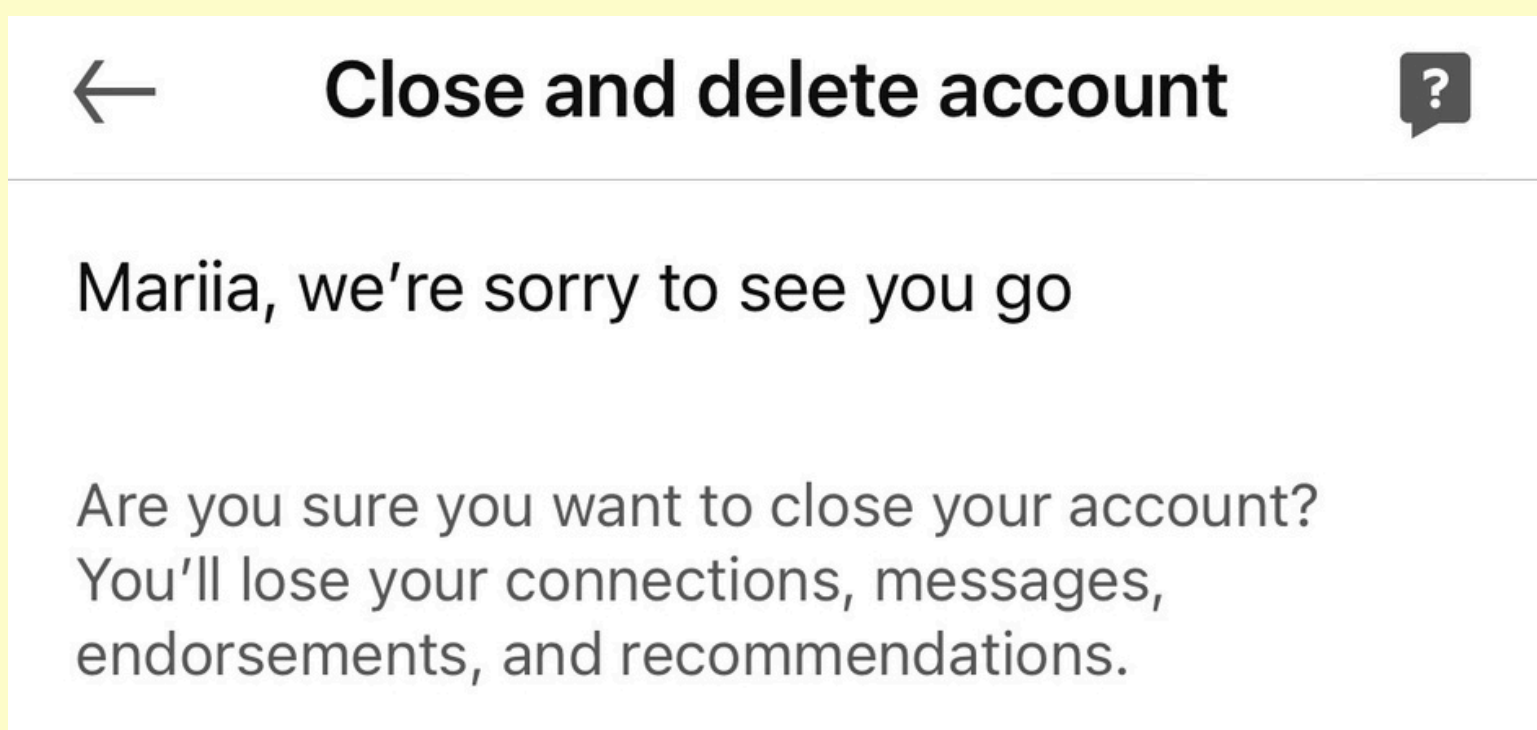
Continue

ROACH MOTEL

PLATFORM: LINKEDIN

On the account closure screen, the system displays a list of valuable assets, such as contacts, recommendations, and messages, which the user will "lose" forever. The goal is to induce anxiety and a sense of loss at the last moment before a decision is made. The risk is emotional manipulation that prevents the user from deleting their account, making the resignation process difficult and stressful.

RECOMMENDATIONS

The most effective way to escape such a trap is to use the service's internal help center search engine and directly type the phrase "delete account." If the resignation button is hidden, it is worth contacting customer support via chat or email. As a last resort, you can block automatic recurring payments directly in your banking app, which effectively cuts off the service from your funds.